

ZLOUPORABA PRAVA U TEORIJI PRAVA I PRAKSI EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

Sažetak: U radu autor analizira nastanak i razvoj instituta zlouporabe prava u teoriji prava i praksi Europskog suda za ljudska prava. Institut zlouporabe prava nastao je prihvaćanjem stava da su subjektivna prava dana s ciljem ostvarivanja socijalne funkcije prava. Zabrane zlouporabe prava propisana je u najznačajnijim dokumentima o ljudskim pravima. U potonjem području posebno je značajan članak 17. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koji sadrži generalnu klauzulu o zabrani zlouporabe prava. U praksi Europskog suda za ljudska prava prisutna su četiri pristupa pri primjeni ovog članka: izravna primjena članka 17., neizravna primjena članka 17., propuštanje primjene članka 17. u predmetima u kojima je institut zlouporabe prava mogao biti, ali nije bio primijenjen, te neprimjenjivost članka 17. zbog toga što činjenične okolnosti nisu bile dovoljno ozbiljne u konkretnom slučaju. S obzirom da je u sudskoj praksi domet zlouporabe prava značajno proširen, u radu će se izložiti glavne kritike u pogledu ovakvog pristupa Suda. Nedostatak jasnih kriterija za primjenu članka 17. Konvencije ostavlja mogućnost arbitrarne procjene o primjeni instituta zlouporabe prava u konkretnim slučajevima zbog čega autor predlaže njihovo jasnije definiranje u cilju ostvarivanja pravne sigurnosti.

Ključne riječi: zlouporabe prava, subjektivna prava, ljudska prava, Europski sud za ljudska prava, Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

---

* Ivan Tomić, asistent, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, ivan.tomic@pf.sum.ba